

agentis, nam illa relatio non est necessaria, sed libera; pōr. n. Deus vnum effectum propter variis finis operari: haec autem relatio non est formaliter in ipsa actione extrinseca, immo nec semper in illa apparet; ergo non potest talis modus operandi propter finem ex sola extrinseca denominatio ne Deo tribuit, sed potius ē contrario per denominacionē ab actu interiori Dei, extrema eius actio dicitur ēst propter talem finem ergo nullo modo defendi potest prædicta sententia.

*Secunda sententia, quod sūt in Deo libe
re perfectiones.*

VII.

Secundò alii coniuncti rationibus factis, cōc
dant Deum denominari volentem ea que li
berē vult, ab aliquo re que intrinsecē in ipso
est. Vnde, cum illa denominatio respectu crea
tarū non sit necessariō in Deo, consequēt aut
rem illā seu perfectionem, qua Deo tribuit rati
onē, non ēst simpliciter necessaria Deo, sed potuisse non ēst in illo, quanvis posſit
est, nō possit à Deo separari. Ita tener Caietanus
1.p.q. 19.art. 2. & 3. Fundamentum est rati
& fanē difficillimum, quia impossibile vī et
adem forma sūt candem omnino rationē realē
et aliquam intrinsecam denominationem, & q
eadem omnino manens, & eodem modo infor
mans, seu quasi informans, aut coniuncta suppo
sito possit non dare illam denominationem. Sed
Deus denominare volens creaturam ab aliqua
forma, seu quasi forma reali, & intrinsecē existē
te in ipsis; ergo impossibile est q̄ illa denomina
tio proueniat ex vi solius perfectionis formalis
& essentiālē necessariō conuenienter Deo. Pro
batur consequētia, quia hāc denominatio seu
quasi effectus formalis non conuenit necessariō
Deo; ergo non potest formaliter prouenire à per
fectione simpliciter necessaria, nā hāc sūt eadē,
& eodem modo coniuncta Deo, nō potest
nisi eandem necessariam denominationem sem
per tribuere. Alias eadem forma codem modo
vnti posset nouum, vel diversum quasi formale
effectum tribuere, quod intelligi non potest. Vt si
voluntas mea habeat vnum & indubitate acutū
immutatum, & sine vila additione, & eodem modo
illam affizientem, intelligi non potest, q̄ nūc
constitutu illam formaliter volentem tale obie
ctum, & tamen quod eodem modo manens pos
sit non constituer volentem illud obiectum.

VIII.

Et confirmatur, nam in ipa æternitate voluntas
diuina prius rōnis, quām veit hoc vel illud ob
iectum extra fē, intelligitur potens ad volēdum,
vel nolendum illud, alioqui non est libera, &
in illo signo intelligitur cum tota perfectione q
necessario est in ipfa, & deinde intelligitur actū
volentiale obiectum: ergo neceſſe est vt aliquid
reale Deo addi intelligatur à quo talis denomina
tio & quasi informatio orta sit. Patet conseq
entia, quia illa denominatio non est rationis, sed rea
lis, quia verē & in te ipsa Deus vult & amat tale
obiectum: neque est extrinseca vt ostensum est,
& est noua, si non duratione, saltem naturae ordi
ne & separabilitate, quia abiolutē loquendo pot
est non ēst iu Dcō: ergo neceſſe est vt proueniat
a forma reali intrinseca, & ex se separabili ab oī
re & perfectione qua necessariō conuenient Deo.

IX.

Ad hāc & similia argumēta responderi sōlet,

A Deum velle creaturam partim esse denominatio
nē rei, partim rōnis, vt. n. est velle, est rāle quid,
vt autem dicitur ēst velle huius vel illius obie
ctū. Et solum additur relatio rationis. Priori ergo rō
ne sumitur illa denominatio ab actu reali, qui ne
cessariō est in Deo, posteriori autem ratione illa
denominatio nō est simpliciter necessaria, sed li
bera, quia ille respectus rōnis non cōuenit necessi
tari illi actu. Sed hāc respōdio non expedit dis
cūlūtūtē tactam. Primo, quia respectus rōnis
propriē & in rigore sumptus, vt est quid factum
per intellectum, & in eo tantum obiectū ex
istens, non est necessaria ut Deus vere dicatur ali
quid velle libere, nam licet nullus intellectus ta
le aliquid fingat aut cogitat, Deus vere & re ipsa
vult quid libere amat. Quis, n. ponere potest il
lum amorem dependentem tali fīctione, vel re
spectu? si vero respectus rationis latius sumatur
pro illo fundamento, quod ex parte rei intellectū
nostrō datur ad cognādās eis cum hoc respectu,
sic reuera non est aliquid factum à ratione, sed ali
quid reale, quod non potest ēst nisi vel denomi
natio extrinseca, vel aliquid reale intrinsecum ha
bens respectū trāscendentalem ad alium, quod
nostrō intellectus concipit per modum verē rela
tionis. Sed in prelītū hoc fundamento non est
denominatio extrinseca, vt ostendimus, oportet
ergo vt sit aliquid reale intrinsecū includens trā
scendentē habitudinem ad tale obiectū: er
go aliquid huiusmodi additur Deo, cum dicunt
vele libere hoc obiectum. Et reuera huiusmodi
denominationes volendi, amandi, sciendi, vt de
terminantur ad talia obiecta ex iūo genere non
dicunt relationes rationis, sed trāscendentiales
habitūdines, qua in rebus ipsis existunt.

Et confirmatur, nam si intellectus nostrō nūc
intelligit duas res sine relatione rationis, & sine
fundamento illius, & deinde intelligit inter duas
illas res aliquem respectū rationis, non mē gra
tiis confundit, sed in eis fundatum: neceſſe est vt
aliqua mutatio vel additio in ipsis ipsi sit facta,
ratione cuius intellectus concipit illū respectū,
ad res ipsas explicandas. Sed intellectus nostrō cō
cipit Deum sūt omnia qua necessariō illi conve
niunt in sua aeternitate le ipsum amantem, & vt
sic non concipit in eo aliquam relationem rei,
vel rōnis, nisi forte ad circūtū possibilis, deinde
de verō concepi Deum ut amantem, v.g. Petru
quem ad aeternam gloriam eligit, & tunc conc
cipit relationem rōnis ad illum, & præterea con
cipit, occasionem vel fundātūm illius relatio
nis non ēst sumptus ex Petro, qui ex te eodem
modo temper manet, intelligi ergo est fundātā
in ipso et Deo qui alteri te habet ad Petrum, q
in priori signo te haberet ergo neceſſe est intellig
ere aliquid rei est additum Deo, in quo funde
tur illa relatio rōnis. Tandem explicatur in hunc
modum, nam hāc additione, quā in aeternitate in
telligitur fieri in Deo per actum literum sūt di
uersa signa rationis, talis est, q̄ si in tempore fie
ret, realiter mutaretur Deus: ergo non est in dī
ctio rationis, sed vera & realis. Patet conseq
entia, quia per solam additionem relationum ratio
nis non mutatur Deus, vnde multi respectū hu
iūmodi illi ex tempore conuenient. Antecedēs
verō patet, quia alias non est in conuenient illā
additionē fieri Deo ex tpe & cōsequenter posset
Deus